

De Maakbare Mens?

over cosmetische chirurgie

Jenny Slatman

Postdoc onderzoeker Metamedica, Maastricht University
Universitair Docent Filosofie, Tilburg University

Vraagstelling - Discussie

- Is cosmetische chirurgie ethisch verantwoord? Zo ja, onder welke voorwaarden?

Den Haag, 30 juni 2009

Werkgroep medische ethiek PvdA

2

Overwegingen

W

I. Wenselijkheid van de technologie:

- welke normatieve implicaties zijn er verbonden met mogelijkheid van cosmetische chirurgie? (mensbeeld)

Z

II. Zorgvuldigheid van toepassing van de technologie:

- wordt cosmetische chirurgie verantwoord toegepast?

Den Haag, 30 juni 2009

Werkgroep medische ethiek PvdA

3

W

Cosmetische Chirurgie

Plastische, reconstructieve en handchirurgie

C.C.

Den Haag, 30 juni 2009

Werkgroep medische ethiek PvdA

4

W

Is cosmetische chirurgie wenselijk?

- Geen volmondig "ja"
- Beeldvorming:
 - reality TV – amusement (medische pornografie), freak shows
 - Negatieve reacties op eerste leerstoel CC in NL (en EU) in UMCG in 2007
 - Onbekend maakt onbemind

Den Haag, 30 juni 2009

Werkgroep medische ethiek PvdA

5

W

Geschiedenis cosmetische chirurgie

WO I: "Les Gueulles Cassées"

WO II: "The Guinea Pigs"

Wenselijk?

Den Haag, 30 juni 2009

Werkgroep medische ethiek PvdA

6

W Welke waarden zijn in het geding?

- “Tevreden zijn met wat je hebt”
- Gift/lot van het leven
- “Echte schoonheid zit van binnen”

↓

‘Hubris’ als ondeugd

↓

Uiterlijk: geen intrinsieke waarde

Den Haag, 30 juni 2009 7

W Mensbeeld

- De menselijke “natuur” wordt bepaald door de weigering om genoeg te nemen met de natuur of de natuurlijke gegevenheid.
- Mens-zijn is essentieel belichaamd-zijn en reflectie daarop → waardering van uiterlijk is geen bijzaak.

Den Haag, 30 juni 2009 Werkgroep medische ethiek PvdA 8

W Lichamelijk bestaan

-Lichaam *hebben*
-Lichaam als ding, object
-Instrumentele houding tov lichaam
-‘Vreemdheid’
-*Körper*

- Lichaam *zijn*
- Lichaam als subject, en gevoeld van binnenuit
- Ervaring van eigenheid
- *Leib*

Spiegelbeeld
reflectie, (h)erkenning, identificatie

Den Haag, 30 juni 2009 Werkgroep medische ethiek PvdA 9

W Welbevinden

- Lichamelijke integriteit of heeldheid = het kunnen *zijn* van het lichaam dat je *hebt*.
- Positief identificeren met het lichaam dat je hebt
- Cosmetische chirurgie kan daarin bijdragen, door een aanpassing van het lichaam dat je *hebt*.

Den Haag, 30 juni 2009 Werkgroep medische ethiek PvdA 10

Z Aanklacht ‘beauty’ industrie?

- Samengaan van commercie, laagdrempelige c.c. en manipulerende beeldcultuur zou leiden tot exploitatie van de ‘onzekerheid’ van (jonge) vrouwen?
- De mogelijkheid tot beeldmanipulatie kan juist ook bijdragen aan positieve identificatie
 - Experimenteren met je spiegelbeeld
 - Pleidooi voor diversiteit

Den Haag, 30 juni 2009 Werkgroep medische ethiek PvdA 11

Z Verantwoord gebruik I

- Psychologisch:
 - Contra-indicaties uitsluiten (BDD etc.), inschatting resultaten → psychologische scholing artsen + ontwikkelen van duidelijke criteria voor psychologisch assessment.
- Gezondheidsrisico's:
 - Meer onderzoek naar (lange termijn) effecten, voorlichting → verwetenschappelijking van het vakgebied

Den Haag, 30 juni 2009 Werkgroep medische ethiek PvdA 12

Verantwoord gebruik II

- Kosten:
 - Kan het zelfde effect (positieve identificatie met eigen lichaam) op goedkopere manier bereikt worden?
 - Mogelijkheid tot verzekeren (vgl. tandheelkundige zorg)
- Overheid: regulering en toezicht van de medische professie, maar geen 'paternalistische betutteling'